

**Biblioteca ASTRA,
Corpul B**

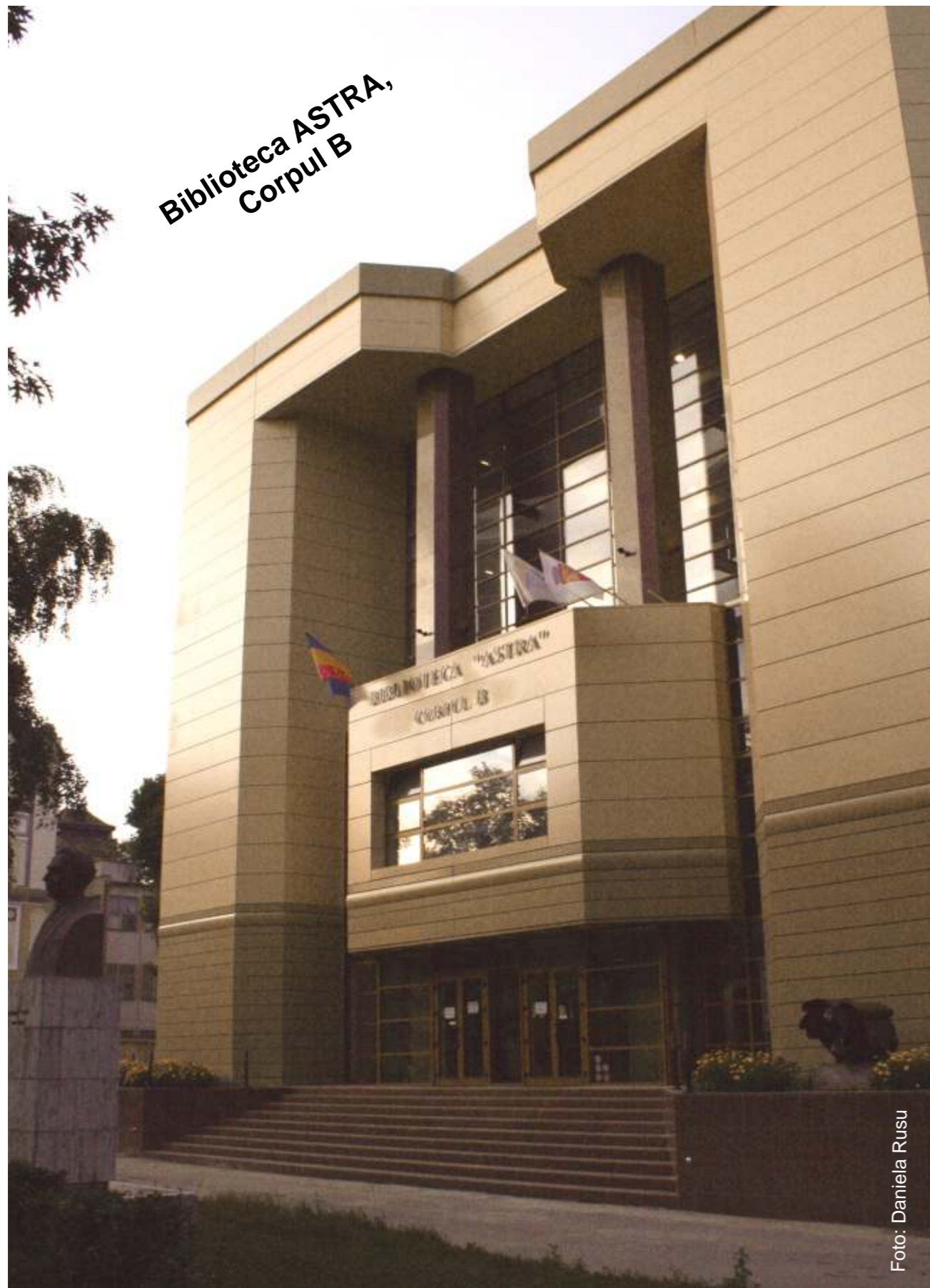
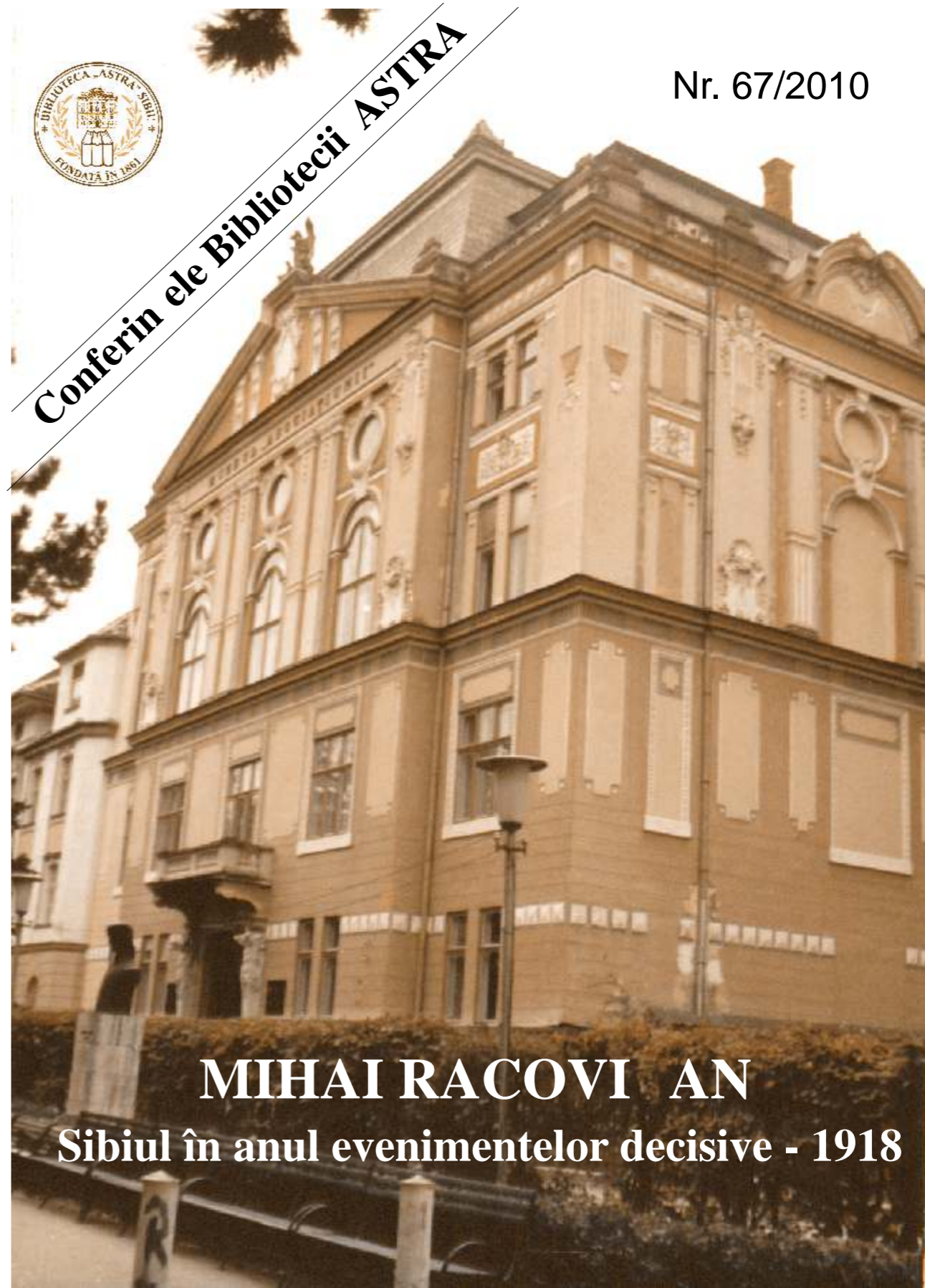

Foto: Daniela Rusu

Conferințele Bibliotecii ASTRA

Nr. 67/2010

MIHAI RACOVI AN
Sibiul în anul evenimentelor decisive - 1918

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Conferințele Bibliotecii ASTRA

Mihai Racovițan:

Sibiul în anul evenimentelor decisive - 1918

Coordonatorul colecției: Onuc **Nemeș-Vintilă**
Grafică copertă: Daniela **Rusu**
Editor: Ioana **Butnaru**
Lucrare realizată la tipografia Bibliotecii ASTRA
Tiraj: 15 exemplare

*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ *ASTRA* SIBIU

Str. G. Barițiu, nr. 5-7, cod 550178
Sibiu, ROMÂNIA
Tel.: +40 269 210551, +40 369 561731, fax: +40 269 215775
Web: <http://www.bjastrasibiu.ro>, e-mail: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: 1843 - 4754

Mihai Racovițan

(n. 1943)

Date biografice

Născut la Târnăveni, în 1943. Absolvent al Facultății de Istorie-filosofie a Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, specializat în Istoria modernă și contemporană a României; are o bogată experiență în acest domeniu, activând în cadrul Muzeului Brukenthal ca muzeograf cu atribuții de cercetare științifică (1969-1991), apoi în calitate de cadru didactic la Academia Foșelor Terestre “Nicolae Bălcescu”, îndeplinind funcția de lector la Catedra de Economie și Istorie militară, iar din 1992 ca lector asociat la Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu, la Catedra de Istorie, predând cursuri de Istorie modernă a românilor și cursuri speciale, în 1999 devenind conferențiar titular la Facultatea menționată. A continuat, totodată să dețină funcția de muzeograf al Academiei Trupelor de Uscat (1995-1998). În anul 1996 și-a susținut doctoratul cu teza *Alexandru Vaida Voievod și Conferința de Pace de la Paris*, la Universitatea “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

Activitatea științifică a lui Mihai Racovițan s-a axat îndeosebi pe cercetarea istoriei moderne a Transilvaniei, respectiv a luptelor politico-naționale ale românilor din provincia ciscarpatină, manifestând însă și preocupări privind

istoria comerțului, istoria militară, istoria medicinei din Sibiu și din Transilvania. Ca rezultat al investigațiilor întreprinse, în care cercetarea arhivistică a avut o mare pondere, a elaborat, singur sau în colaborare, 12 cărți, 49 de studii, 3 cursuri universitare și peste 3500 de articole publicate în diferite periodice locale și centrale. Remarcăm în mod deosebit volumul *Alexandru Vaida Voievod între Memorandum și Trianon*, ca și lucrările dedicate rolului Sibiului în Marea Unire, istoricului Academiei Forțelor Terestre “Nicolae Bălcescu”, Spitalului Militar din Sibiu, preocupările sale constante de a revela caracterul majoritar românesc al Transilvaniei și situația populației românești sub stăpânire străină. De asemenea, a participat la circa 300 de manifestări științifice și omagiale (sesiuni, simpozioane, mese rotunde), în țară și străinătate.

În calitate de cadru didactic a predat cursuri de *Istoria modernă a românilor*, *Istoria politică a Transilvaniei în sec. XVIII-XX*, *Istoria românilor: accente transilvănene*, a redactat cursuri de *Istoria militară a românilor*, *Istoria modernă a României* și a publicat cursurile *Români transilvăneni în sistemul de stat austro-ungar (1867-1918)* și *Conferința de Pace de la Paris (1919-1920)* și *Administrația imperială în Transilvania (1691-1867)*, a coordonat și îndrumat lucrări de licență și de grad, a făcut parte din comisii de doctorat etc.

Ca muzeograf a organizat numeroase expoziții dedicate unor evenimente, instituții și personalități de seamă ale istoriei și culturii românești și a colaborat la organizarea muzeelor din Făgăraș, Giurgiu, Agnita, acordând asistență și altor instituții muzeale, îndeplinind de altfel, timp de mai mulți ani, funcția de expert al Ministerului Culturii în probleme de muzeografie.

Mihai Racovițan a desfășurat și o bogată și valoroasă activitate de popularizare științifică și educație patriotică, îndeosebi prin intermediul presei sibiene.

A avut o bogată și valoroasă activitate didactică, științifică, muzeografică, ca și cea de conferențiar și publicist, subsumată susținerii drepturilor și valorilor istorice și culturale ale poporului român, activitate ce reflectă profilul unui cadru didactic și om de cultură dedicat pregătirii noilor generații de dascăli și cercetători, dar și de intelectual militant.

Din această serie au apărut conferințele:

Octavian Paler	<i>Autoportret într-o oglindă spartă</i>	1
Constantin Noica	<i>Eminescu – omul deplin al culturii românești</i>	2
Horia Bernea	<i>Evocat de: Andrei Pleșu, Sabin Adrian Luca, Ion Onuc Nemeș</i>	3
Rodica Braga	<i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i>	4
Mircea Braga	<i>Întoarcerea ex- librisului</i>	5
Ion Agârbiceanu	<i>Către un nou ideal – 1931 –</i>	6
Ion Agârbiceanu	<i>Necesitatea din care a răsărit <<ASTRA>></i>	7
Inaugurarea Bibliotecii ASTRA, Corpul B, 1 ianuarie 2007		8
Pr. acad. Mircea Păcurariu	<i>– Mitropolitul Andrei Șaguna – 200 de ani de la naștere</i>	9
Ioan Lupaș	<i>Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu</i>	10
Victor V. Grecu	<i>Dreptul limbii</i>	11
Antonie Plămădeală	<i>A plecat și Constantin Noica</i>	12
Giovanni Ruggeri	<i>Muzeul de Icoane pe Sticlă din Sibiel</i>	13
Dorli Blaga	<i>În ciuda vremurilor de atunci, viața lui Blaga la Sibiu a fost frumoasă și luminoasă</i>	14
Octavian Goga	<i>La groapa lui Șaguna</i>	15

George Banu	<i>Actorul european</i>	16
Rita Amedick	<i>Podoabe pentru o sfântă a săracilor</i>	17
Basarab Nicolescu	<i>Întrebări esențiale despre univers</i>	18
Vasile Goldiș	<i>La mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului Asociațiunii</i>	19
Eugen Simion	<i>Constantin Noica – arhitectura ființei</i>	20
Jan Urban Jarnik	<i>Un prieten sincer al poporului nostru</i>	21
Al. Dima	<i>George Coșbuc în Sibiu</i>	22
Octavian Goga	<i>Țăranul în literatura noastră poetică</i>	23
Răzvan Codrescu	<i>Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința lui Scio Deum esse</i>	24
Victor V. Grecu	<i>Identitate. Unitate. Integrare – în spectrul globalizării</i>	25
Remus Rizescu	<i>Compozitorul slovac Jan Levoslav Bella și Sibiul</i>	26
Teodor Ardelean	<i>Limba înainte de toate și în toate</i>	27
Andrei Șaguna	<i>Românii s-au zbatut mai mult pentru limbă decât pentru viață</i>	28
Andrei Bârseanu	<i>Asociațiunea nu va face literatură și știință, ci numai va sprijini literatura și știința</i>	29
Iuliu Moldovan	<i>Problema Munților Apuseni</i>	30
Ion Duma	<i>Eminescu și românii din Ungaria</i>	31

Vasile Ladislau Pop	<i>„Luptele politice nu numai că ne-au răpit timpul, dar au înstrăinat frați de către frați”</i>	32
Vasile Ladislau Pop	<i>“Numai lumina, numai cultura ne poate mântui: cultura și lumina trebuie să ne dea putere în brațe, ca să ne știm apăra viața, și minte și înțelepciune spre a ne ști conserva și înmulți cele trebuincioase întru susținerea vieții”</i>	33
Vasile Ladislau Pop	<i>«(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta, în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea altora ca să ne ridicam persoanele noastre (...)»</i>	34
Sebastian Stanca	<i>Pastelele lui Alecsandri</i>	35
Andrei Bârseanu	<i>„Oamenii mari se cunosc după seriozitatea cu care tratează chiar și lucrurile mici”</i>	36
Andrei Șaguna	<i>„Suntem fiii unei patrii umane, culte și constituționale”</i>	37
George Barițiu, Iacob Bologa	<i>“Nici unu poporu care nu cultiva artile si industri'a, nu are dreptu a se numerá între poporale civilisate”</i>	38
Acad. Radu P. Voinea	<i>Asociațiunea a avut un rol important în realizarea unității spirituale și naționale a tuturor românilor</i>	39
Vasile Ladislau Pop	<i>„Asociatiunea nutrește și conservă spiritul național, cultivă și conservă limba și prin aceasta existența națională”</i>	40

Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu	<i>Înființarea unei școli române de fete în Sibiu</i>	41
Iacob Bologa	<i>Numai dezvoltarea facultăților spirituale, numai luminarea minții, numai cultura cea adevărată, norocesc, fericesc pe om, va noroci și va ferici pe poporul român</i>	42
Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu	<i>Asociațiunea pentru înaintarea în cultură a femeii române</i>	43
Iacob Bologa	<i>Poporul român singur prin cultură poate să se înalțe la acea vază și demnitate care l-ar putea mântui de nenumăratele rele ce-l apasă</i>	44
Iacob Bologa	<i>Asociațiunea este de nespuse folos nu numai pentru români ci și pentru popoarele conlocuitoare</i>	45
George Barițiu	<i>Raport general asupra stării Asociațiunii, 1889 ...</i>	46
Antonie Plămădeală	<i>Darul Asociațiunii către poporul român</i>	47
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu</i>	48
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu</i>	49
Elena Macavei	<i>Rolul Asociațiunii ASTRA în rolul emancipării femeii și educația copiilor</i>	50
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Emil Cioran (între afinitățile afective și refuzurile selective)</i>	51
Ștefan Pascu	<i>Rolul național-cultural al ASTREI</i>	52

Andrei Șaguna	<i>Munca este onoarea și reputația cea mai mare a omului</i>	53
Timotei Cipariu	<i>Școlile elementare sunt fundamentul culturii naționale și a literaturii naționale</i>	54
Timotei Cipariu	<i>Două gimnazii pentru înaintarea culturii naționale la Năsăud și Blaj</i>	55
Timotei Cipariu	<i>Cauzele naționale, prin bărbați energici, capabili de orice sacrificiu</i>	56
Cristofor I. Simionescu	<i>Astra și Țările Române</i>	57
Mihai Sofronie	<i>Vasile Stroescu, un filantrop aproape uitat</i>	58
Matei Pamfil	<i>Andrei Bârseanu și Asociațiunea</i>	59
Matei Pamfil	<i>Mitropolitul Andrei Șaguna și Asociațiunea</i>	60
Elena Macavei	<i>Călătorie în China</i>	61
Elena Macavei	<i>Glume, anecdote în publicațiile ASTREI</i>	62
Caius Iacob	<i>Matematica românească de la Gheorghe Lazăr la Traian Lalescu</i>	63
Nicolae Nicoară-Horia	<i>Schiță de portret - Atanasie Marian Marienescu –</i>	64
Tatiana Benchea	<i>Creativitatea, izvor de energie</i>	65
Sergiu Găbureac	<i>Crizele și biblioteca publică!</i>	66
Mihai Racovițan	<i>Sibiul în anul evenimentelor decisive – 1918</i>	67

Mihai Racovițan

Sibiul în anul evenimentelor decisive – 1918*

Monarhia austro-ungară s-a prăbușit în toamna anului 1918 sub puternicele lovituri ale armatelor Antantei pe câmpurile de război, iar în interior revoluția popoarelor asuprite ai destrămat-o „într-un ritm neașteptat de rapid și într-un mod complet ireparabil”, cum scria primul ministru britanic Lloyd George. Acest „imperiu jefuitor” – spunea el – „era sortit să piară, indiferent dacă stătea alături de Germania în înfrângerea ei sau o părăsea”. Sfârșitul Austro-Ungariei nu ținea de o înfrângere sau o victorie militară, el a fost determinat de legitățile obiective ale istoriei. În mai puțin de două luni, octombrie-noiembrie 1918, popoarele asuprite: cehii, slovacii, polonezii, sârbii, croații, slovenii, românii, luându-și soarta în propriile mâini, au trasat o nouă configurație politică a Europei centrale și de sud-est.

În Transilvania, reprezentanții legitimi ai poporului român, membrii conducerii Partidului Național Român, întruniți la Oradea la 12 octombrie 1918, hotărăsc dreptul românilor la autodeterminare, astfel ca națiunea română să hotărască singură „așezarea ei printre națiunile libere”, ceea ce însemna proclamarea dreptului inalienabil la viață națională; a doua zi și-a dat adeziunea la „Declarația de la Oradea” Partidul Social-Democrat, ceea ce-i conferea un plus de autoritate politică și juridică, astfel încât putea fi adusă la

* Conferință susținută în ziua de 1 Decembrie 2009.

10..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

cunoștința Parlamentului din Budapesta, fiind prezentată de Alexandru Vaida Voievod în plenul acestuia, la 18 octombrie.

Câteva zile mai târziu, la 30-31 octombrie, românii din Transilvania își constituie Consiliul Național Român Central, ca „unicul for care reprezintă voința poporului român”, format din șase reprezentanți ai PNR și șase reprezentanți ai PSD, organizând Transilvania ca țară românească. La dispoziția lui s-au pus consiliile naționale românești constituite pretutindeni. Vechile autorități ungare sunt înlocuite.

Legătura conducerii mișcării naționale românești din Transilvania cu guvernul român de la Iași a fost făcută la începutul lunii noiembrie prin Nicolae Bălan (viitorul mitropolit), profesor la Seminarul teologic andreian din Sibiu, care, însoțit de căpitanul Victor Precup, a răzbit cu automobilul până la Iași. Aici a avut întrevederi cu noul șef al guvernului României, generalul C. Coandă (după demiterea lui Alex. Marghiloman), generalul C. Prezan, șeful Marelui Stat Major, cu I.I.C. Brătianu, N. Iorga, cu miniștrii Angliei, Franței și Statelor Unite acreditați în România. N. Bălan a trimis de la Iași o scrisoare lui Vasile Goldiș prin care-i făcea cunoscute opiniile oamenilor de stat români și ale diplomaților Aliaților. Fruntașii ardeleni erau îndemnați să rupă imediat tratativele cu guvernul ungar și să convoace cât mai curând Adunarea populară de la Alba Iulia, înainte de intrarea armatei române în Transilvania, să proclame unirea fără nici o rezervă, să facă demersuri pentru obținerea adeziunii sașilor, șvabilor și secuilor.

La 15 noiembrie, după eșuarea tratativelor dintre Consiliul Național Român Central și Consiliul Național Maghiar din Budapesta, care a făcut o ultimă încercare de a menține Transilvania în frontierele Ungariei, C.N.R.C. face cunoscut „Regulamentul pentru alegerea deputaților Adunării Naționale”.

La 20 noiembrie, concomitent cu convocarea pentru ziua de 1 decembrie la Alba Iulia a Adunării Naționale a românilor, a fost lansat manifestul „către popoarele lumii”, act acuzator al politicii duse de „clasa asupritoare a poporului maghiar”, exprimând însă și drepturile inalienabile ale românilor transilvăneni de a-și hotărî destinele conform propriilor interese, în acord cu realitățile istorice.

Sibiul este cuprins de revoluția democrată. Sub președenția lui Andrei Bârseanu, în oraș se desfășoară o mare întrunire la 31 octombrie, unde au fost precizate măsurile ce trebuiau luate de români în temeiul Declarației de autodeterminare din octombrie. S-a ales un comitet executiv, având ca președinte pe Andrei Bârseanu, format din Nicolae Bălan, Nicolae Ivan, Silviu Dragomir, Ion Stroia, Ioan Broșu, Lucian Borcia, Octavian Russu, Ilie Beu și Ioan Lapedat, cu misiunea de a ține legătura cu Marele Sfat Național Român (cum era îndeobște numit Consiliul Național Român Central, ce se instalase la Arad), la dispoziția căruia s-a pus, de a organiza și conduce populația românească din zona Sibiului în evenimentele ce vor urma. O zi mai târziu, reprezentanții românilor, sașilor și maghiarilor din Sibiu s-au întâlnit pentru a stabili în comun măsurile pentru menținerea ordinii publice, asigurarea vieții și averii tuturor cetățenilor.

La propunerea lui A. Bârseanu – președintele ASTREI – de a se crea un organ reprezentativ, care să preia conducerea mișcării naționale locale, a luat ființă Sfatul Național Român din orașul și comitatul Sibiu care a preluat conducerea efectivă a teritoriului. Membrii sfatului au fost repartizați pe comune, pentru a coordona acțiunea de constituire a consiliilor și gărzilor naționale. În ziua de 3 noiembrie a fost organizată garda națională română din Sibiu sub comanda lui Barbu, formată din militarii aflători în Sibiu și studenții

12..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

de la Seminarul andreian, și asigurând liniștea, ordinea, viața și averea locuitorilor.

În aceeași vreme s-au constituit Consiliul național săsesc și cel maghiar, fiecare dispunând de gardă națională. Pentru coordonarea lor s-a format o reprezentanță din delegați ai celor trei gărzi care a funcționat pe lângă primărie până la 7 decembrie.

La 5 noiembrie garda națională română a fost reorganizată în Legiunea română din Sibiu, sub comanda maiorului Valeriu Liuba și un sfat militar din 30 de persoane, subordonat Sfatului național, cu rostul de a coordona înființarea gărzilor naționale în localitățile comitatului (județului).

Acțiunea de organizare a consiliilor (sfaturilor) naționale locale s-a desfășurat în ritm alert, cu participarea tuturor locuitorilor români, realizându-se transferul de putere în mâna românilor. La 1 noiembrie s-a constituit consiliul și garda națională la Aciliu, în 2 noiembrie la Porumbacul de Jos (la nivel de plasă), Porumbacul de Sus și Sărata, în 3 noiembrie la Scorei și Colun, la Săsciori, având în subordine așezările vecine. Într-o adunare de cca. 6000 de oameni, români, sași, maghiari, sub președinția lui N. Bălan și Lucian Borcia, s-a organizat consiliul și garda națională orășenească și de plasă din Sibiu (separat de ale comitatului, dar în subordinea acestuia). În zilele următoare s-au constituit sfaturi și gărzi la Pianul de Sus și de Jos, Lancrăm și Petrești. La 6 noiembrie, reprezentanții Sfatului național comitatens, N. Bălan și slt. Ieronim Stoichiță au organizat la Miercurea Sibiului consiliul și garda, iar la Săliște istoricul Ioan Lupaș, el deținând președinția locală. Secția Săliște a legiunii din Sibiu cuprindea gărzile din Săliște, Vale, Sibiul, Cacova, Orlat, Săcel, Mag, Amnaș, Aciliu, Tilișca, Galeș, comandată de slt. Șteflea, având misiunea de a păzi liniștea și ordinea din respectivele localități, gările, soșelele, podurile, căile de acces spre Alba Iulia. În Săliște garda cuprindea

180 de țărani foști soldați. Și tot în 6 noiembrie se constituie consiliile și gărzile din Avrig, Boița și Porcești (Turnu Roșu). În 7 noiembrie, sub conducerea lui Nicolae Cristea și Lazăr Trifan, din partea Consiliului național comitatens, s-au înființat consiliul și garda română la Ocna Sibiului, în 8 noiembrie la Alămor, Armeni, apoi la Mândra, Soroștin, Loamneș. În toamna lui 1918 în ținutul sibian s-au constituit consilii și gărzi naționale în 108 localități rurale și urbane, grupate în cercuri. Funcționau și două consilii și gărzi mixte, opt săsești și una maghiară.

La acțiunea de organizare românească a Transilvaniei participă și femeile române din Sibiu. Într-o adunare convocată în 12 noiembrie, la inițiativa Emiliei Rațiu, se exprimă deplina solidaritate cu Consiliul Național Român Central, adresându-se și un apel femeilor din Transilvania pentru a se alătura luptei poporului român pentru autodeterminare și unire. S-au alăturat de îndată apelului femeile din Săliște, Miercurea, Poiana, Jina, Țichindeal, Vurpăr, Rășinari, Dumbrăveni ș.a.

În lunile premergătoare Marii Uniri, țărani români din satele sibiene, dornici de schimbări în structura administrativă și socială, de drepturi politice, de libertate națională, se ridică împotriva reprezentanților regimului austro-ungar. Mișcări revendicative au avut loc în Săliște, Rășinari, Miercurea Sibiului, Apoldu de Jos, Tilișca, Poiana, Jina, Armeni, Bogatu, Alămor, Broșteni, Țapu, Micăsasa, Velț, Boian, Porumbacul de Jos, Galeș, Aciliu, etc. Nesupuneri au existat și în cadrul armatei austro-ungare. Soldații români din Regimentul 82 infanterie, cu sediul în Sibiu, au eliberat o parte din prizonierii de război. O patrulă din Săliște escorta la 30 octombrie 30 de soldați „dezertori” care purtau la capelă tricolorul românesc. La Porumbacul de Jos soldații Regimentului 135 artilerie au refuzat să iasă la instrucție în ziua de 1 noiembrie, permițând țăranilor din comună să spargă depozitele și să ia arme

14..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

pentru a se constitui în gardă națională. Consiliile și gărzile naționale din comitatul Sibiu au asigurat în luna noiembrie paza gărilor pe unde se retrăgeau trupele germane și austro-ungare. Mai multe trenuri încărcate cu pradă de război (muniție, efecte militare, alimente) care s-au retras prin gara Sibiu au fost capturate de unități din legiunea locală. Concomitent, consiliile și gărzile au protejat și adunările populare din satele și comunele comitatului ce își alegeau delegații care urmau să participe la Marea Adunare Națională. Fiecare comună și sat și-a ales delegația sau a semnat declarații de adeziune la marele act istoric.

În temeiul regulamentului de alegere a delegaților la Alba Iulia și al actului de convocare, între 24-27 noiembrie au desemnat 59 de delegați și 3 supleanți, reprezentând instituții și societăți cultural-naționale cu drept de a trimite delegați la Adunarea Națională. Concomitent s-au desfășurat și alegerile delegaților reprezentând circumscripțiile electorale. În cele 6 circumscripții electorale ale comitatului Sibiu au fost aleși 30 delegați cu drept de vot deliberativ și 38 cu drept de vot consultativ, în total fiind trimiși la Alba Iulia 130 delegați. Bunăoară, cercul electoral Cristian trimitea următorii delegați: dr. N. Petra, avocat Ioan Șt. Șteflea, Dumitru Moga, Dumitru Beju (toți din Săliște), Aurel Decei (Gura Râului); supleanți: Oprea Borcea junior (Săliște), Petru Bârsan (Săcel), Dumitru Rusu (Vale), Oprea Jugărean, econom (Cacova), Petru Costandea, econom (Sibiel), Ioan Stoița, econom (Orlat).

În aceleași zile s-au întrunit adunări în localitățile județului pentru aprobarea și subscrierea adeziunilor înaintate forumului reprezentativ de la Alba Iulia. La Săliște credenționalul a fost semnat de 1.690 locuitori, la Apoldu de Jos de 714, la Miercurea de 532, la Orlat de 316, la Tilișca de 408, la Rășinari de 783, la Poiana de 487. Se păstrează adeziunile a circa 46 de

localități din județ, purtând 16.587 semnături, care se adaugă celorlalte adeziuni la Hotărârea de Unire de la Alba Iulia.

Adunări populare organizate în satele și comunele sibiene au desemnat și delegații neoficiale, însărcinate să reprezinte localitatea la sărbătoarea neamului. Delegații de câteva zeci de persoane: Gusu - 50, Aciliu - 61, Galeș-120, Săliște - 100, Jina - 30, Răhău - 150, Miercurea – 32, Pianu de Jos – 100, au primit mandatul obștii, să ceară unirea Transilvaniei cu România. În total, la Marea Adunare Națională, între cei peste 100.000 de români, erau prezenți la 1 Decembrie 1918 mai mult de 8.000 de oameni din părțile Sibiului. În ziua de 30 noiembrie un tren special ducea delegații Sibiului la Alba Iulia, în vreme ce mulțimea de căruțe și pașii îi purtau pe aleșii satelor din Mărginime, din Țara Oltului, de pe Târnave, de pe văile Hârtibaciului și Secașului la Adunarea ce avea să împlinească visul neamului românesc.

Ceea ce s-a întâmplat în acea zi de 1 decembrie la Alba Iulia a fost unitatea națională deplină. Bucuria împlinirii a făcut ca poporul român să dea uitării nedreptățile trecutului, chemând la marea sărbătoare pe toți cei cu care era sortit să trăiască și să muncească într-o patrie comună. De altfel, populația săsească a fost prima dintre minoritățile naționale care a luat hotărârea, în Adunarea ei ținută la Mediaș în 8 ianuarie 1919, de a adera la unirea Transilvaniei cu România, adresând „poporului român salutul frățesc al sașilor împreună cu urările cordiale cu prilejul împlinirii idealurilor sale naționale”.

Ca o recunoaștere a rosturilor însemnate pe care Sibiul le-a îndeplinit la acea vreme în mișcarea românilor pentru libertate și apoi pentru unitate națională, la Alba Iulia s-a hotărât ca Sibiul să fie reședința Marelui Sfat Național, adunare legislativă provizorie până la unificarea instituțională cu România, și a Consiliului Dirigent, forul executiv, provizoriu și acesta. Fără

16..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

Îndoială, românii din ținutul sibian au fost dintotdeauna propagatori și luptători pentru idealul național.